

1019-294

Natuurtoets Flora- en faunawet natuurontwikkeling N201 tussen Uithoorn en de geplande N201

Adviesbureau

Mertens

Natuurtoets Flora- en faunawet natuurontwikkeling N201 tussen Uithoorn en de geplande N201

februari 2009

Uitgevoerd in opdracht van:
Provincie Noord-Holland
Postbus 205
2050 AE OVERVEEN

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456
F: 0317-450601
E: mertens_frank@hotmail.com
I: www.adviesbureau-mertens.nl

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	2
1.1 INLEIDING	2
1.2 HET PLANGEBIED EN DE PLANSITUATIE	2
1.3 VRAAGSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	3
1.4 OPBOUW VAN DIT RAPPORT	3
 2 FLORA- EN FAUNAWET	 4
 3 METHODE	 5
 4 BESCHERMDE SOORTEN EN EFFECTEN	 6
4.1 FLORA EN VEGETATIE	6
4.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	6
4.3 VLEERMUIZEN	6
4.4 BROEDVOGELS	6
4.5 AMFIBIEËN	6
4.6 VISSSEN	7
4.7 REPTIELEN	7
4.8 ONGEWERVELDEN	7
4.9 CONCLUSIE	7
 5 BEOORDELING EN CONCLUSIES	 8
 LITERATUUR	 9

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Momenteel wordt er gewerkt aan de omlegging van de N201 om onder andere de dorpen Aalsmeer en Uithoorn te ontlasten van de verkeersdruk en de verkeersdoorstroming te verbeteren. Ter hoogte van Uithoorn zal de nieuwe N201 komen te lopen ten noorden van de Hollandse dijk. Tussen de dijk en de geplande N201 is natuurontwikkeling gepland (zie figuur 1 voor de globale ligging en bijlage 1 voor de exacte ligging en begrenzing). In het kader van de ruimtelijke procedure om de natuurontwikkeling te kunnen realiseren dient onderzocht te zijn of een ontheffing van de Flora- en faunawet vereist is en kan worden verkregen. In onderhavig rapport worden de resultaten van deze haalbaarheidstoets weergegeven.

Figuur 1. Globale ligging van het natuurontwikkelingsgebied tussen Uithoorn en de geplande N201.

1.2 Het plangebied en de plansituatie

Het plangebied van het natuurontwikkelingsgebied bestaat momenteel uit weidegebied; dit zal worden geëxtensiveerd waardoor een meer opgaande vegetatie perceelsgewijs zal ontstaan met ruigtekruiden, water en vernatte percelen. De aard en omvang hiervan zal nader worden bepaald.

1.3 Vraagstellingen van het onderzoek

Gelet op de opdracht genoemd in de eerste paragraaf van deze inleiding, worden de volgende vraagstellingen onderzocht:

1. Welke wettelijk beschermde dier- en plantensoorten komen voor in het plangebied?
2. Wat zijn de effecten op de wettelijk beschermde soorten bij realisatie van de voorgenomen plannen?
3. Indien er effecten ontstaan op de beschermde soorten, staat dit de uitvoering van het plan dan in de weg?

1.4 Opbouw van dit rapport

In hoofdstuk 2 zal kort worden ingegaan op soortbescherming. De werkwijze van het onderzoek wordt in hoofdstuk 3 weergegeven. In hoofdstuk 4 worden de natuurwaarden weergegeven waarna vervolgens in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op de beschermde soorten worden besproken. Ieder hoofdstuk wordt, indien relevant, afgesloten met conclusies.

2 FLORA- EN FAUNAWET

In de Flora- en faunawet die per 1 april 2002 in werking is getreden, zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). De soortenbescherming van de Habitatrichtlijn is geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, hollen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Vrijwel elke ruimtelijke ingreep gaat gepaard met verstoring, vernietiging en andere effecten op planten en dieren. Om toch een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen is, indien er effecten te verwachten zijn op beschermde soorten, een ontheffing noodzakelijk van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Om ontheffing te kunnen verkrijgen moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten die in het plangebied zijn aangetroffen. Ook mag het natuurlijk verspreidingsbeeld niet worden beïnvloed. Op basis van dit criterium gelden er drie beschermingsregimes, afgestemd op de mate waarin soorten in hun voortbestaan worden bedreigd.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 dat er een algemene vrijstelling is. Deze soorten zijn zo algemeen, dat zelfs als ze een keer geschaad worden, het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden (zorgplicht).

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen omdat zij minder algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die voortaan anders dan voorheen (gedragscode) uitgevoerd worden.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan en in bijlage 1 van het vrijstellingsbesluit beschermde planten en dieren (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das, waterspitsmuis, noordse woelmuis, otter en vleermuizen) geldt dat uitgebreid getoetst dient te worden op het criterium "de gunstige staat van instandhouding" en "het natuurlijk verspreidingsbeeld mag niet worden beïnvloed". Een ontheffing wordt slechts verleend wanneer er sprake is van een in de wet genoemd belang en er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat.

Tussen de soortbescherming en een wijzigingsplan-procedure is geen formele relatie. In het kader van de wijzigingsplan-procedure moet duidelijk zijn of, indien een ontheffing nodig is, deze zal worden verkregen. Hoewel er dus geen formele koppeling bestaat tussen een wijzigingsplan-procedure en de Flora- en faunawet, blijkt uit recente jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak dat een wijzigingsplan niet mag worden goedgekeurd als op voorhand duidelijk is dat geen ontheffing verkregen kan worden. Voor soorten van het lichtste regime geldt een algemene vrijstelling en voor soorten van het middelste regime is het in de praktijk mogelijk om ontheffing te verkrijgen. Dit betekent dat in het kader van een wijzigingsplan-procedure formeel alleen rekening gehouden dient te worden met soorten van het strengste regime.

3 METHODE

Door onderhavig bureau is in 2008 een uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden ter plaatse van en in de directe omgeving van de geplande nieuwe N201 Legmeerdijk tot Amstel (adviesbureau Mertens, 2008). Op basis van dit onderzoek is ontheffing aangevraagd en verkregen van de Flora- en faunawet met nummer FF/75C/2008/0496. Een aanvraag wordt beoordeeld door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en bestaat uit een ecologische beoordeling door Dienst Landelijk Gebied en een Jurische toets door Dienst Regelingen. Het in 2008 uitgevoerde onderzoek ligt aan onderhavige toets ten grondslag. Eveneens is er op 28 januari een verkennend bezoek gebracht aan het plangebied van de natuurontwikkeling en de directe omgeving.

4 BESCHERMDE SOORTEN EN EFFECTEN

4.1 Flora en vegetatie

In 2008 en in het verleden zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied van de geplande natuurontwikkeling. Als gevolg van de natuurontwikkeling kunnen zich wel beschermde soorten gaan vestigen zoals zwanenbloem en dotterbloem.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Licht beschermde grondgebonden zoogdieren komen voor op of in de omgeving van het natuurontwikkelingsproject. Het betreft bijvoorbeeld bosmuis, mol, huisspitsmuis, konijn en haas die beschermd zijn via categorie 1 (lichtste beschermingsregime) van de Flora- en faunawet en die niet bedreigd zijn volgens de Rode lijst. Als gevolg van de natuurontwikkeling zal het gebied structuurrijker worden waardoor meer soorten zoogdieren kunnen gaan voorkomen.

4.3 Vleermuizen

Het plangebied van de natuurontwikkeling is momenteel een open gebied en daardoor weinig tot niet aantrekkelijk voor vleermuizen vanwege het ontbreken van structuur, verblijfsmogelijkheden en voedselaanbod. Als gevolg van de vernatting zal het insectenaanbod wel verbeteren waardoor de kwaliteit als foerageergebied zal toenemen. Alle vleermuizen zijn beschermd via categorie 3 (zwaarste beschermingsregime) van de Flora- en faunawet, maar zijn niet bedreigd volgens de Rode lijst.

4.4 Broedvogels

Als gevolg van verruiging en vernatting kan de waarde van het plangebied als vogelgebied vergroot worden als rui- en foerageergebied. Daarnaast kan de dichtheid toenemen van algemene broedvogels. Voor meer kritische soorten die meer rust en ruimte vereisen, is het gebied ten noorden van de geplande N201 van belang.

Binnen en grenzend aan het plangebied komen geen vogels voor met vaste rust- en verblijfplaatsen waarvoor een ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet vereist is. In het natuurontwikkelingsgebied komen momenteel wel algemene broedvogels voor zoals merel en meerkoet. Voor deze broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen moeten starten of moet worden voorkomen dat de vogels tot nestelen komen. Door op deze manier te werken worden geen strijdige handelingen uitgevoerd en is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet vereist.

4.5 Amfibieën

In en rond de nieuwe N201 Legmeerdijk tot Amstel komen algemene amfibieën voor, waarvoor een algemene vrijstelling geldt. In 2008 is echter ook de zwaar beschermde rugstreeppad vastgesteld. In de directe nabijheid van het natuurontwikkelingsgebied werden vier rugstreeppadden aangetroffen.

Met de realisatie van de plannen zal het gebied waterrijker worden en is het aannemelijk dat er water op het land blijft staan als gevolg van een verhoging van de waterstand. De omliggende dijken kunnen (en zijn wellicht al) landhabitat gaan vormen. Deze dijken blijven behouden. Als gevolg van de natuurontwikkeling zal de situatie derhalve voor de rugstreeppad aanzienlijk verbeteren.

In het gebied komen echter momenteel al rugstreeppadden voor of deze komen op de werkzaamheden af. Om te voorkomen dat deze worden gedood gedurende de aanlegfase moeten speciale maatregelen genomen. Voor deze maatregelen, zoals het tijdelijk wegvangen van de soort in de aanlegfase, is een ontheffing van de Flora- en faunawet vereist voor deze strikt beschermde soort. Het is aannemelijk dat deze ontheffing wordt verleend aangezien met de realisatie van de plannen de situatie voor deze soort verbeterd.

4.6 Vissen

Gelet op de ligging en ecologische verspreiding is het aannemelijk dat in het plangebied van de natuurontwikkeling de matig beschermde kleine modderkruiper leeft. De kleine modderkruiper is dan ook in 2008 vastgesteld in de directe nabijheid van het natuurontwikkelingsgebied. Met de realisatie van de plannen zullen sloten worden geïntegreerd in het plan en mogelijk nieuwe sloten worden aangelegd. De waterkwaliteit zal verbeteren als gevolg van het eindigen van agrarisch gebruik. Op grond hiervan is het aannemelijk dat het natuurontwikkelingsgebied in waarde zal toenemen voor de kleine modderkruiper. Omdat met de realisatie van de plannen echter mogelijk wateren worden verlegd, vergraven en/of worden beïnvloed, is echter wel ontheffing voor de kleine modderkruiper vereist. Het is aannemelijk dat deze ontheffing wordt verleend, aangezien de situatie verbetert en de kleine modderkruiper matig beschermd is.

4.7 Reptielen

Er zijn geen reptielen aangetroffen in het verleden. Het is derhalve niet aannemelijk dat met het plan reptielen worden beïnvloed.

4.8 Ongewervelden

Voor het voorkomen van beschermde ongewervelden zijn specifieke ecotopen vereist als heide, veengebieden of kruidenrijke graslanden. Deze biotopen komen niet voor zodat het voorkomen van beschermde ongewervelden kan worden uitgesloten.

4.9 Conclusie

Voor de realisatie van het natuurontwikkelingsgebied is een ontheffing van de Flora- en faunawet vereist voor rugstreeppad en kleine modderkruier. Voor beide soorten zal het gebied in waarde toenemen en daardoor zijn de effecten alleen tijdelijk. Het is derhalve aannemelijk dat een ontheffing van de Flora- en faunawet wordt verleend voor de natuurontwikkeling.

5 BEOORDELING EN CONCLUSIES

In het wijzigingsplan moet de uitvoerbaarheid van het natuurontwikkelingsgebied worden aangetoond. In dit verband is het van belang dat, ingevolge de verplichtingen van de Flora- en faunawet, aannemelijk moet worden gemaakt dat de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten niet in het geding is. Als gevolg van de natuurontwikkeling zal het gebied voor alle soortgroepen in waarde toenemen. Wel zal voor rugstreeppad en kleine modderkruiper een ontheffing van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd voor de aanlegfase. Het is aannemelijk dat deze ontheffing wordt verleend aangezien de situatie als gevolg van de natuurontwikkeling voor deze soorten alleen maar zal verbeteren. De Flora- en faunawet staat de uitvoering van het natuurontwikkelingsplan derhalve niet in de weg en daarom vormt de Flora- en faunawet geen belemmering voor de uitvoering van het wijzigingsplan.

LITERATUUR

- Adviesbureau Mertens BV, 2008. Actualisatie natuurtoets nieuwe N201 Legmeerdijk tot Amstel. Wageningen, 1-16.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.

BIJLAGE 1. EXACTE LIGGING EN BEGRENZING NATUURONTWIK- KELINGSGEBIED

